

∞ Umduxa ∞

Christian Deterink

Ondanks de twijfels van mijn ouders ben ik toch geslaagd in mijn leven. Nog altijd bezorgt me die gedachte een bijna duivels genoegen. Niet alleen heb ik hun ongelijk bewezen, maar bovendien ben ik iets anders begonnen dan zij hadden beoogd. Nee, ik ben geen timmerman zoals mijn vader en zijn vader, geen ambachtsman, fabrieksarbeider of winkelier. Verre van. Ik ben tekenfilmscenarist!

Het is absurd als je er goed over nadenkt, maar ik verdien mijn geld met het schrijven van verhaaltjes. Ik weet zeker dat als ik het ze zou vertellen ze heel verbaasd zouden zijn. Iedereen, denk ik. En in zekere zin verbaas ik ook mezelf. Want uiteindelijk heb ik mezelf nooit beschouwd als een creatief iemand, gewoonweg omdat ik dat niet ben. De bron van mijn verhalen ontspringt immers uit mijn hallucinaties.

Hallucinaties ja, tenminste, zo heten ze voor de buitenwereld. Voor mij zijn ze even reëel als al het andere om me heen. Vroeger dacht ik altijd dat ik bijzonder gevoelige zintuigen had en daarom dingen zag die anderen niet zagen. Zo was daar natuurlijk Balthus, mijn jeugdvriend, een dikkig klein wezentje op twee belachelijk korte beentjes met een rozige vacht en een enorm grote mond. En Balthus was maar één van de vele vreemde wezens en wezentjes die zo'n beetje overal rondliepen, onzichtbaar voor de gewone mensen. Ik beschouwde ze als bezoekende buitenaardse wezens, of zoiets. Voor mij waren ze in ieder geval net zo werkelijk als mijn ouders of de kinderen in de straat waar ik soms mee speelde.

Pas later, toen ik werd opgenomen in een psychiatrische inrichting, begreep ik dat ik schizofreen ben. Dat ik geen scherpe of gevoelige zintuigen heb, maar gewoon een zieke geest. Het was een bittere pil, dat is duidelijk, maar uiteindelijk geloofde ik de arts die mij behandelde. Niet dat hij de absolute waarheid verkondigde. Nee; ik geloofde dat zijn verhaal, net als het mijne, 'een uitleg' over de waarheid kon zijn.

Ook toen had niemand kunnen denken dat ik ooit nog zo succesvol kon worden. Niemand had gedacht dat ik het creatieve brein zou worden van de televisie-hit "Umduxa", de tekenfilmserie die volgens een tijdschrift-artikel dat ik laatst las, vermaard is om "haar absurdistische barokke personages en uitzinnige surreële verwickelingen". Dat het uiteindelijk zo ver kwam heeft te maken met het feit dat ik me confirmeerde aan het idee dat ik werd beschouwd als geesteszieke en me gewillig aanpaste.

Voor de buitenwereld dan, want onderhuids was er natuurlijk niets veranderd. Omdat ik categorisch elke medicatie weigerde, was ik nog steeds alle dagen omringd door een keur aan vreemde schepsels. En dat werd uiteindelijk de basis voor Umduxa natuurlijk, het idee dat deze aarde ook wordt bevolkt door andere wezens, die de aarde Umduxa noemen. Wezens die de meeste mensen niet kunnen zien omdat ze op een andere bandbreedte of zoiets bestaan, maar op een subtiele manier wel invloed op ons uitoefenen.

Hoe verzin je het, vragen mensen zo vaak aan mij. Nou, heel simpel: ik verzin het niet. Het is!

Ik zat juist te werken aan het story-board aan een nieuwe episode, toen Balthus binnen kwam waggelen, onverstaanbaar in zichzelf gromde. Tja, soms kan hij heel humeurig zijn.

"Ik laat je vier keer dood gaan in deze aflevering", meldde ik vrolijk aan hem. Balthus sprong gealarmeerd, op een voor mij nog steeds niet te vatten wijze, op het bureau en liet de vellen snel door zijn handen gaan. br> "Broddelwerk", bromde hij waarna hij zich met bozere stem herhaalde: "broddelwerk! Waar is de plot? Waar is de verhaalopbouw? En ik heb je al zo vaak gezegd: je moet mijn heldenrol meer uitdiepen!" Hij zuchtte diep en keek me hoofdschuddend aan, een maniertje dat hij ongetwijfeld van mij heeft overgenomen, "Dat weet je toch, Kev?" Ik grijnsde. Balthus had in mijn serie een weinig dankbare plaats gekregen. Ik had het nooit zo tegen hem gezegd, maar hij werd nog net niet als hopeloze sukkelaar neergezet.

Balthus gooide mijn vellen boos in het rond en sprong van de tafel.

"Soms weet ik niet waarom ik je nog steeds bezoek", mokte hij wrokkig.

"Voor de goede koffie natuurlijk", glimlachte ik.

Balthus hief een vingertje op alsof hij zich dat opeens ook bedacht en beende op zijn bekende gebrekkige manier naar het koffiezetapparaat.

"Er is trouwens bezoek", meldde hij terloops terwijl hij zichzelf een mok inschonk. Op hetzelfde moment ging de bel. Een fel indringend geluid dat me altijd liet schrikken.

"Mijn moeder?", vroeg ik meteen. Ik had weinig zin in haar bezoek. Balthus maakte een soort schokkende beweging die me niets verder hielp. Ik besloot dus toch maar te gaan kijken en toen ik de voordeur opendeed zag ik dat niet mijn moeder op de galerij stond, maar Rusty Jansen. Breed glimlachend begroette hij me en liep meteen door naar binnen.

"Hoe gaat het jongen?" Hij gaf me een joviale klop op de schouder. Zoals gewoonlijk was hij weer één brok van energie en levenslust. Het kostte me soms moeite me in zijn tempo te verplaatsen. Zonder dat ik tijd had om antwoord te geven op zijn vraag begon hij te ratelen over de gang van zaken bij de productiemaatschappij. Ik probeerde geïnteresseerd te doen. Niet dat Rusty dat zou merken, want die was toch alleen maar met zichzelf bezig. Hij had een nieuw jasje aan, zag ik. Het was een bizar paars gekleurd geval dat op geen enkele manier paste bij het KPN-groen van de half openstaande bloes waar zijn rossige borsthaar gul uit stroomde. Toen ik hem de eerste keer sprak over mijn ideeën over een tekenfilmserie was ik lichtelijk uit het lood geslagen door zijn afwijkende uiterlijk, maar inmiddels was ik ermee vertrouwd. Rusty stond bekend om zijn bonte kleurkeuze. En als je je dan toch nog vergiste was er altijd nog zijn uit duizenden te

herkennen opgeblazen paddengezicht, de groteske wortelneus met borstelsnor en de veelkleurige doek die hij als een piraat op zijn kop had geknoopt, alsof hij zijn peenrode haar wilde verbergen. "Hoe staat leven in Umduxa?", kwam Rusty tenslotte terzake. Hij klapte ter begeleiding opgeruimd in zijn handen.

Ik vertelde over de voortgang van mijn werk. Op de mededeling dat ik één episode helemaal voor hem had afgerond reageerde Rusty verheugd. Dat betekende immers dat hij weer iets mee terug kon nemen naar de studio. Al tijden werkten we volgens de afspraak dat ik thuis alle episodes voorbereidde waarna het in de studio verder worden uitgewerkt. Een heel prettige regeling vond ik, want dat betekende dat ikzelf de straat niet vaak de straat op hoefde. Dat doe ik niet graag meer sinds ik door heb gekregen dat mensen me beschouwen als een geestelijke gestoorde. Ik was nog aan het uitwijden over de verhaallijn die ik had bedacht toen opnieuw de bel ging. "Je moeder", deelde Balthus droogjes, die zich landerig op de bank in de woonkamer had geposteerd, mee, de mok koffie op een onmogelijke manier balancerend in zijn drievingerige hand.

Ik keek verstoord naar de voordeur. Niet nu...

Gelukkig was Rusty voor één keer meevoelend. Hij had de grote enveloppe met mijn afgeronde episode al uit mijn boekenkast gelicht en zijn jasje dichtgeknoopt.

"Dan wordt het dus tijd voor mij om te gaan...", zei Rusty.

Ik knikte dankbaar en we liepen samen naar de hal. Toen ik de voordeur opende liet Rusty mijn moeder eerst binnenstappen. Toen glipte hij zelf snel weg. Het deed me pijn dat mijn moeder deed alsof ze hem niet had gezien. In plaats daarvan pakte ze me met beide handen bij de schouders om me op mijn wangen te kussen. Ik liet het zonder tegen te strubbelen over me heen komen.

"Hoe gaat het met je?", vroeg ze, "je ziet er slecht uit. Zorg je wel voor jezelf?"

Ze ging de kamer binnen en stapte overdreven over de rommel die verspreid over de vloer lag, in een stille beschuldiging. Heel voorzichtig ging ze op een hoekje van de bank zitten, alsof er acuut besmettingsgevaar dreigde. Ik lachte om Balthus die op de andere hoek van de bank rare gebaren zat te maken.

"Waarom lach je...?", vroeg ze bozig.

Ik haalde mijn schouders op.

"Oh", zuchtte ze vermoeid, "Balthus". Natuurlijk wist ze van mijn verbeelde vriend.

Ik informeerde vormelijk hoe het met haar en mijn vader ging. Na een kort antwoord retourneerde ze de vraag. Zoals altijd overwoog ik haar te vertellen over mijn successen als tekenfilm-scenarist. De nieuwe Matt Groening en zo. Maar op de één of andere manier stond het me tegen. Ik nog nooit iemand verteld dat ik het verborgen brein achter de serie was en ergens had ik dat heel mysterieus en exotisch gevonden. Niet dat ik dat niet ooit zou doen, al was het maar om mijn gelijk bij haar te halen. Je weet wel: dat ik mijn leven niet in ledigheid vergooi, zoals zij me altijd impliciet verwijt.

Om kort te zijn: ik gaf haar dus een nietszeggend antwoord.

Mijn moeder knorde ontevreden en keek onrustig speurend om zich heen. Tenslotte vroeg ze: "Waarom deed je zo gek bij de deur, was Balthus daar?"

Ik werd boos. Dat ze mijn vrienden negeert is één ding, maar dat ze daar vervolgens over doorzaagt...

"Een vriend van me, Rusty", zei ik daarom in een opwelling, "je had hem best gedag mogen zeggen, hoor!"

Mijn moeder keek me aan en schudde haar hoofd.

"Misschien moet je die medicijnen weer gaan nemen", opperde ze zacht.

Dat was natuurlijk echt de lont in het kruitvat, en dat wist ze. Vanaf het begin had ik een grondige hekel aan die zombie-pillen gehad. Ik haalde me van allerlei dingen in mijn hoofd die ik haar zou kunnen toeschreeuwen, maar wist me tenslotte in te houden en zei ingehouden:

"Misschien wordt het tijd om te gaan, ma!"

De toon waarop ik het zei was genoeg voor haar. Wat ik zag in haar ogen lag dicht bij angst. En misschien wel verdriet. Ze wilde nog iets zeggen, maar slikte dat in. Zwijgend begeleidde ik haar naar de hal en opende de voordeur voor haar. Toen ze over de drempel was gestapt draaide ze zich om, alsof ze me nog iets op het hart wilde drukken. Te laat. Ik sloeg de deur met een ziedende klap dicht.

De woede stormde nog in mijn lijf toen ik terugliep de woonkamer in. Ik wilde mijn hart luchten bij Balthus, maar die was verdwenen. Typisch iets voor hem, bedacht ik. Als je hem nodig had... Wrokkig zette ik de televisie aan, misschien dat ik zo kon kalmeren. Ik keek op mijn horloge en zag dat het toevallig bijna drie uur was, het tijdstip waarop altijd de herhaling van Umduxa werd uitgezonden.

Terwijl ik me installeerde op de bank met de afstandsbediening in mijn hand viel mijn oog op de t.v. gids. Nog zo iets, bedacht ik geïrriteerd. Soms leek het wel alsof de hele wereld tegen me samenspande. Waarom stond het anders nooit goed in de televisiegids aangegeven dat de herhalingen van Umduxa uitgezonden werden?

